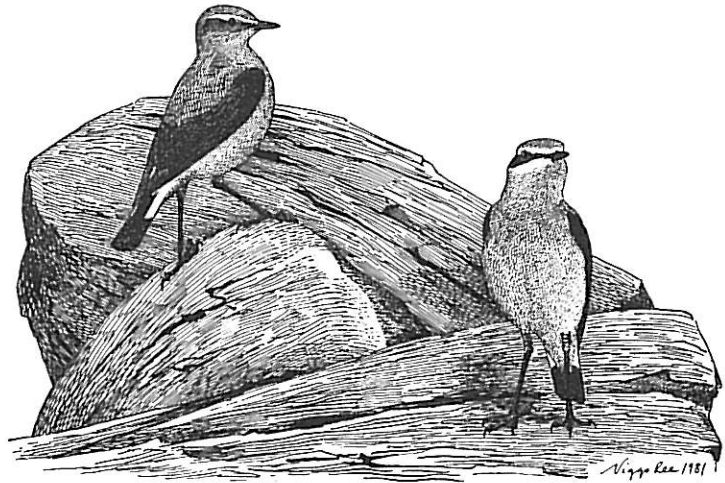

Steinskvett *Oenanthe oenanthe*

Global utbredelse

Steinskvetten er vidt utbredt i den palearktiske regionen fra arktiske områder i nord til varmtempererte steppesområder i sør.

Videre hekker den i de nordligste deler av den nearktiske region: I Alaska, NØ-Canada og Grønland. Den forekommer over det meste av Europa og videre gjennom de nordlige og sentrale deler av Eurasia til Stillehavet. Arten er inndelt i flere underarter, men de fleste europeiske bestander tilhører nominatformen *oenanthe*. Steinskvetter fra Grønland og NØ-Kanada tilhører den noe større underarten *leucorhoa*, mens populasjonene i Island, på Færøyene og Jan Mayen utgjør en mellomform mellom disse.

Norsk utbredelse og habitatvalg

I Norge forekommer den som vanlig hekkefugl over det meste av landet fra Lindesnes i sør til Nordkapp i nord. Den er også påvist hekkende så langt nord som på Svalbard, riktignok bare med noen ganske få par. Arten forekommer fra den ytterste skjærgård og helt opp i høyfjellet. Sammenliknet med utbredelsen til buskskvetten er steinskvetten mer sparsomt utbredt i de indre deler av Østlandet og Sørlandet. Steinskvetten har tilhold i åpent, steinet terreng og holder seg stort sett på bakken. Den sitter ofte på utkikksposter på store steiner, fjellknauser eller andre forhøyninger i terrenget, men sees sjelden i trær. Man finner den gjerne blant blokkmark, ved steingjerder, i grusområder og ved klippekyster. Reiret plasseres godt skjult i steinsprekker, steingjerder eller i andre typer hulrom på eller nær bakken.

Bestandsstørrelse og bestandsutvikling

Steinskvetten forekommer i stort antall her i landet, og man regner med at totalbestanden teller et sted mellom 500.000-1.000.000 par. Det antas at arten mange steder i Europa har gått tilbake i antall i vårt århundre, spesielt i forbindelse med habitatødeleggelse og moderne jordbruksdrift. Man har ingen sikre

holdepunkter om endringer i Norge gjennom de siste par tiår, men det antas at den har holdt seg noenlunde konstant både når det gjelder utbredelse og bestandsstørrelse.

I lavereliggende heier i Sør-Norge er 5-20 par/km² vanlige tettheter. 28 par/km² i et karteringsfelt på Kårstø, Rogaland er en uvanlig høy tetthet. I alpine heier er typiske tettheter i størrelsesorden 5-15 par/km², vanligst trolig 5-10 par/km². Ut fra disse tetthetsberegningene har Carlsson m.fl. (1988) beregnet hekkebestanden i Rogaland til 40.000-50.000 par.

I Sverige er bestanden anslått til 100.000-1.000.000 par, mens det finske estimat er på 300.000-400.000 par. Den danske bestanden er på beskjedne 500-2000 par, mens det i Island skal hekke 20.000-50.000 par (Koskimies 1992).

Hekkebiologi

Etter at hannen har etablert hekketerritoriet om våren og lokket til seg en make, er det hunnen som velger ut reirplassen og har hovedansvaret for reirbyggingen. Det består av ulike plantedeler og føres med fine strå og fjær, i fjellet ofte rypefjær. Hunnen legger normalt 5-7 egg og ruger disse i ca. 14 dager før de klekkes. Etter klekkingen føres ungene av begge foreldrene til de forlater reiret ca. 14 dager gamle. Først ca. 1 måned senere er ungene helt selvstendige. Paret kommer ofte tilbake til samme hekkeområde flere år på rad.

Trekkforhold

Steinskvetten er trekkfugl, og de fleste individene overvintrer i subtropiske og tropiske savanne- og steppesområder i Afrika. Om høsten følger de norske fuglene en sørvestlig trekkretning gjennom Europa. De fleste forlater landet i august-september, og de første er allerede tilbake i slutten av mars eller begynnelsen av april. Hovedmengden av fuglene returnerer hit til landet i siste halvdel av april og første del av mai. En del grønlandske steinskvetter trekker via Vest-Norge på sin vei sørover til Afrika.

Fridtjof Mehlum

Steinskvett *Oenanthe oenanthe*

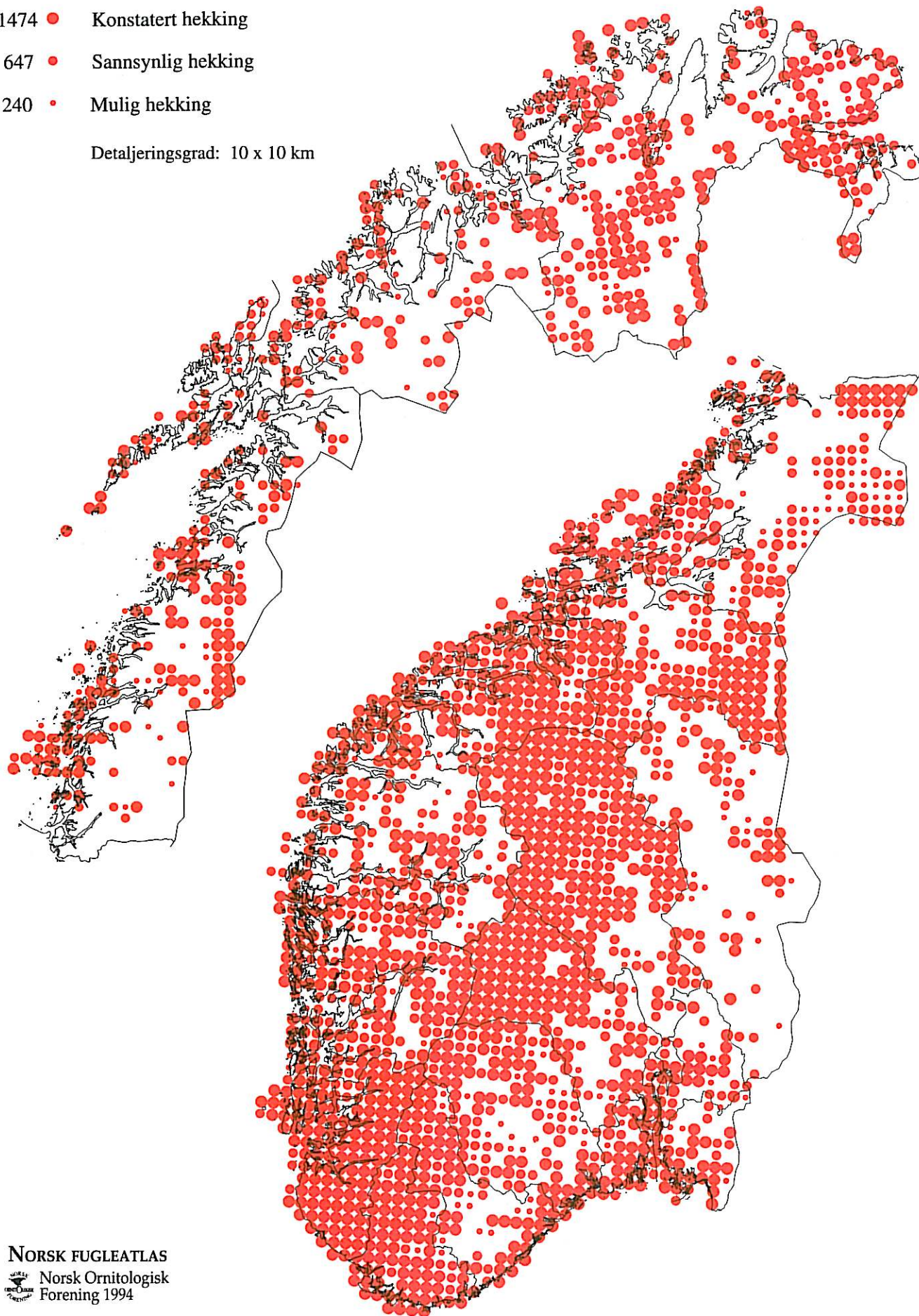

1474 ● Konstatert hekking

647 ● Sannsynlig hekking

240 ● Mulig hekking

Detaljeringsgrad: 10 x 10 km

NORSK FUGLEATLAS
Norsk Ornitologisk Forening 1994

